

ROOSKLEURIGE TOEKOMST ZEEUWSE INDUSTRIE

Een strakblauwe lucht met enkele wolken aan de horizon. Dit 'weerbericht' van de Kamer van Koophandel, beschrijft de huidige economische situatie in Zeeland. De Zeeuwse economie groeit nog altijd aanzienlijk. Zo maken meer Zeeuwse ondernemers winst dan collega's elders in het land. De omzet en de export groeien flink en steeds meer ondernemingen gaan investeren. Alleen het ondernemersvertrouwen in de toekomst daalt voor het eerst sinds jaren.

De omzetgroei over 2007 komt voor het totale Zeeuwse bedrijfsleven uit op bijna 4%. Dit is iets minder dan het landelijk gemiddelde van ruim 5%. Ook groeit de Zeeuwse export opnieuw fors met ruim 5%. Landelijk stijgt de export met hetzelfde percentage. De investeringszin blijft echter op peil. Ondernemers zien de ontwikkelingen van de economie nog steeds zonnig tegemoet. Zij verwachten in 2008 een flinke groei in omzet, export en investeringen in de regio.

bijna 78% van hun omzet in het buitenland afgezet. Voor de chemie is dit zelfs 94%. In 2007 groeiden omzet en export in deze voor Zeeland zeer belangrijke sector met respectievelijk 4,6% en 3,7%. Vergeleken met het landelijke beeld zijn deze cijfers wat magertjes. De landelijke cijfers zijn respectievelijk 5,3% en 6,1%. Vooral de ontwikkeling van de Zeeuwse metaalindustrie valt op, hieronder valt bijna de helft van het aantal vestigingen. De omzet in deze industrie groeide met ruim 8% en de export zelfs

bedrijven met minder 50 werknemers is slechts 68% tevreden over het rendement. Overigens is dit verschil niet terug te zien in het percentage winstgevendende bedrijven: 96 om 95%.

Alle zeilen bij

Door de positieve bedrijfsresultaten is de werkgelegenheid in het afgelopen jaar gestegen met 2,2%. Ondanks deze groei, steekt het percentage schril af bij het landelijke groeicijfer van 3,3%. De stijging van de werkgelegenheid is vooral te danken aan het grootbedrijf.

ZEELAND
BUSINESS®

Nieuwsgierig naar de afloop van dit artikel? Vraag dan deze uitgave aan op:
zeelandbusiness@bpzw.nl

groot; meer dan vier op iedere twintig ondernemers wil meer mensen gaan aannemen tegenover slechts één die van plan is het personeelsbestand in te krimpen. In Zeeland staan veel vestigingen van internationale concerns in de procesindustrie (chemie, kunstmest, voeding, metaal). Beslissingen, die op buitenlandse hoofdkantoren genomen worden, hebben grote invloed op zowel de omzetcijfers als de investeringen en de werkgelegenheid in Zeeland. Het is dus van eminent belang dat het vestigingsklimaat van Zeeland voor deze op wereldschaal opererende ondernemingen concurrerend blijft ten opzichte van andere gebieden in de wereld.

De energieprijzen in Nederland voor de procesindustrie lopen steeds meer uit de pas met die in andere landen. Dit zal steeds meer negatief doorwerken in de bedrijfsresultaten van de verschillende Zeeuwse industriële vestigingen. Dit is een onzekere factor voor de komende jaren. Alle zeilen moeten bijgezet worden om de procesindustrie in Zeeland te houden. Terneuzen is overigens de grootste werkgever binnen de procesindustrie (5.100 arbeidsplaatsen). In Zeeland is Vlissingen koploper voor wat betreft werkgelegenheidsaandeel industrie (26,7%). De gemeente Veere is het minst geïndustrialiseerd (3,0%).

want in de binnenlandse omzet lijkt weinig rek te zitten. De stijging van de omzet (2,5%) is vergeleken met de landelijke trend (+ 4,1%) tamelijk gering. De werkgelegenheid in deze sector ontwikkelt zich daarentegen wel bovenmatig (+ 3,2%). De investeringen zullen in deze sector dit jaar enigszins afnemen.

In de havens van Zeeland Seaports werd in 2007 25 miljoen ton aangevoerd en ruim 8 miljoen ton via zee afgevoerd. Ten opzichte van 2000 vertonen de havens een toename van de aan- en afvoer. De binnenvaart naar en van de havens is bijna even groot als de overslag per zeeschip.

Bouw redelijk op peil

De bouwsector moet het voor een deel hebben van de Zeeuwse consument en ondervindt derhalve de gevolgen van de geringe bevolkingsaanwas in Zeeland. De woningbouwproductie laat nog altijd geen duidelijke toename zien. Hoewel de omzetgroei op het oog nog redelijk lijkt (2,7%), verdampt deze echter volledig als rekening wordt gehouden met de sterk gestegen kosten van bouwmaterialen. Landelijk kampen bouwondernemers met dezelfde problemen maar zij weten desalniettemin een volumegroei te realiseren van 2,2%. Tal van projecten ondervinden vertraging door

zelf, stijgt het percentage winstgevendende bedrijven dit jaar door naar 97%. Anderzijds, denkt amper een kwart van de bouwondernemers in 2008 een omzetsijging te realiseren. Overigens stijgt het aantal bouwbedrijven aanzienlijk. Het gaat hier vooral om zogenaamde zzp-ers (zelfstandigen zonder personeel).

Innovatief vermogen

In 2007 gaf tweederde van de bedrijven in Zeeland aan de afgelopen drie jaar innovaties te hebben gepleegd. Het innovatieve vermogen ligt hiermee op het zelfde niveau als landelijk (66%). De bedrijfsgrootte heeft duidelijk impact op het innovatief vermogen van een bedrijf. Bedrijven met minder dan 10 werknemers hebben een innovatiegraad van 64%, de grotere bedrijven, met 10 werknemers of meer, komen uit op 78%. Innovaties worden vaak geassocieerd met nieuwe producten of diensten. In de praktijk hebben innovaties echter vooral betrekking op veranderingen binnen de organisatie.

Rooskleurige toekomst

Afgaande op de omzet- en winstverwachtingen van de ondernemers zelf, zijn de vooruitzichten voor de Zeeuwse industrie prima. Van de grootbedrijven rekt zelfs meer dan 60% op een verdere omzetsijging. Het midden- en

ZEELAND
BUSINESS®

Nieuwsgierig naar de afloop van dit artikel? Vraag dan deze uitgave aan op:
zeelandbusiness@bpzw.nl